

Verselemzési szempontok

SZEMPONT	MAGYARÁZAT	PÉLDÁK
A vers keletkezésének körülményei	történelmi és társadalmi háttér, a költő életével kapcsolatos összefüggések	<i>a szerző származása, a vers idején zajló családi vagy politikai események...</i>
A vers témája	röviden összefoglalva az uralkodó érzelmi, hangulati jellemzőket	<i>emelkedettség, hazafiasság, boldogság, gyász, ironikus, forradalmi, elkeseredett...</i>
A vers címe	összefüggés a témával, esetleg magyarázata (idegen szavak, egyéb jellemzők)	<i>Aa szerző címadási szokásai, idegen kifejezések értelmezése, korstílusra jellemző címadás...</i>
A vers szerkezete, felépítése	szerkezeti elemek, összefüggés a mondanivalóval	<i>keretes szerkezet, korabeli költői gyakorlat, esetleg a szerkezeti jellemzők utalása más művekre...</i>
Verstani és stilisztikai eszközök	tagolás, strófaszerkezet, verselés típusa, versforma, rímek, ritmus, alakzatok és szóképek típusai	<i>antik időmértékes, ütemhangsúlyos, magyaros és egyéb verselés, tiszta vagy toldalékrímek, metafora, alliteráció...</i>
Műfaji besorolás	a vers műfajának megállapítása a jellemző elemek alapján	<i>elégia, óda, himnusz, szerelmes vers, bölcséleti líra...</i>
A korstílus jellegzetességei	szóhasználat, rímtípusok, verselési elemek...	<i>klasszikus nevek, latinizálás, népies fordulatok, közvetlenség vagy épp emelkedettség...</i>
A vers értékrendje, mondanivalója	a mondanivaló társadalmi és művészi szempontú értékvilága, mögöttes értelmezések lehetőségei	<i>pozitív, negatív, elhatárolódó, állást foglaló, didaktikus, gondolatébresztő...</i>
A vers helye a költő életművében és az irodalomban	kötetek, kötetkompozíció, kortársak megítélése, jelenkori megítélés	<i>korai, érett vagy késői termés, korabeli meg nem értettség, időszerűség akkor és most...</i>
Saját vélemény, érzelmi és gondolati hatások	a vers lehetséges hatásai egy mai olvasóra, az érzelmek és az értékrend saját megélése	<i>miért tetszett vagy nem tetszett, milyen asszociációkat ébresztett...</i>